LEGE nr. 116 din 15 martie 2002 privind prevenirea şi combaterea marginalizării sociale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I: Dispoziţii generale

Art. 1

Caracterul social al statului român, prevăzut în Constituţie, impune instituirea unor măsuri pentru evitarea degradării nivelului de trai şi păstrarea demnităţii tuturor cetăţenilor.

Art. 2

Obiectul prezentei legi îl constituie garantarea accesului efectiv, în mod deosebit al tinerilor, la drepturi elementare şi fundamentale, cum sunt: dreptul la un loc de muncă, la o locuinţă, la asistenţă medicală, la educaţie, precum şi instituirea unor măsuri de prevenire şi combatere a marginalizării sociale şi mobilizarea instituţiilor cu atribuţii în domeniu.

Art. 3

Marginalizarea socială, în sensul prezentei legi, se defineşte prin poziţia socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resursele economice, politice, educaţionale şi comunicaţionale ale colectivităţii; ea se manifestă prin absenţa unui minimum de condiţii sociale de viaţă.

Art. 4

(1) Armonizarea politicilor destinate cunoaşterii şi prevenirii situaţiilor care determină marginalizarea socială se realizează cu participarea instituţiilor publice, a comunităţilor locale, a reprezentanţilor organizaţiilor patronale şi sindicale şi a reprezentanţilor societăţii civile.

(2) Instituţiile publice centrale şi locale au obligaţia să stabilească măsuri şi să realizeze acţiuni de combatere a marginalizării sociale.

(3) Statul, prin instituţiile sale, asigură informarea completă şi accesul real la drepturile fundamentale ale cetăţenilor.

CAPITOLUL II: Garantarea accesului la drepturi elementare şi fundamentale

SECŢIUNEA 1: Accesul la un loc de muncă

Art. 5

(1) Agenţia Naţională pentru Ocuparea Forţei de Muncă, denumită în continuare Agenţia, are obligaţia de a realiza un acompaniament social personalizat pentru tinerii cu vârste între 16 şi 25 de ani aflaţi în dificultate şi confruntaţi cu riscul excluderii profesionale, în scopul facilitării accesului lor la un loc de muncă.

(2) Persoanele prevăzute la alin. (1) au dreptul la consiliere profesională şi mediere din partea personalului specializat al Agenţiei, prin întocmirea unui plan individual de mediere.

Art. 6

(1) În scopul integrării sau reintegrării în muncă persoanele prevăzute la art. 5 pot beneficia de plasare în muncă la un angajator avizat de Agenţie, în baza unui contract de solidaritate.

(2) Contractul de solidaritate poate fi încheiat între tânărul beneficiar şi Agenţie pe o durată de până la 2 ani, dar nu mai puţin de un an.

(3) În sensul prezentei legi, termenul angajator nu exclude nici o entitate care, potrivit legislaţiei în vigoare, are dreptul să încadreze în muncă personal.

Art. 7

În baza contractului de solidaritate angajatorul prevăzut la art. 6 alin. (3) va încheia cu tânărul un contract individual de muncă pe durată determinată, egală cu cea a contractului de solidaritate.

Art. 8

(1) Angajatorii care încadrează tineri în condiţiile unui contract de solidaritate, denumiţi în continuare angajatori de inserţie, vor încheia convenţii cu Agenţia prin care aceasta se

angajează să ramburseze lunar salariul de bază stabilit la data angajării tinerilor, dar nu mai mult de 75 % din câştigul salarial mediu net pe economie, comunicat de Institutul Naţional de Statistică.

(2) Dacă la data încetării contractului de solidaritate angajatorii de inserţie angajează tinerii prevăzuţi la alin. (1) cu contract individual de muncă pe durată nedeterminată, aceştia beneficiază, în baza aceleiaşi convenţii, de rambursarea lunară a unei sume, în cuantum de 50 % din indemnizaţia de şomaj cuvenită conform legii, pe care tânărul beneficiar ar fi primit-o dacă ar fi fost disponibilizat la acea dată.

(3) Suma prevăzută la alin. (2) se acordă angajatorului pe o perioadă de maximum 2 ani, până la împlinirea de către angajat a vârstei de 25 de ani.

Art. 9

Finanţarea cheltuielilor necesare realizării măsurilor de stimulare a angajatorilor, prevăzute la art. 8, se face din bugetul asigurărilor pentru şomaj.

Art. 10

În funcţie de suma prevăzută în bugetul asigurărilor pentru şomaj Agenţia va încheia contracte de solidaritate cu tinerii, potrivit următoarelor priorităţi:

a) tineri proveniţi din centrele de plasament şi centrele de primire a copilului din cadrul serviciilor publice specializate şi al organismelor private autorizate în domeniul protecţiei copiilor;

b) tineri singuri cu copii în întreţinere;

c) tineri familişti cu copii în întreţinere;

d) tineri familişti fără copii în întreţinere;

e) tineri familişti care au executat pedepse privative de libertate;

f) alte categorii de tineri aflaţi în dificultate.

Art. 11

Dacă Agenţia a încheiat contracte de solidaritate pentru toate persoanele aflate în evidenţa acesteia în ultimele două luni ale anului bugetar, în limita sumelor disponibile din bugetul asigurărilor pentru şomaj, poate încheia suplimentar contracte de solidaritate şi pentru alte persoane în vârstă de până la 35 de ani, cu respectarea priorităţilor prevăzute la art. 10.

Art. 12

Modelul contractului de solidaritate prevăzut la art. 6, al convenţiei prevăzute la art. 8, precum şi modalităţile de finanţare a cheltuielilor prevăzute la art. 8 se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

SECŢIUNEA 2: Accesul la o locuinţă

Art. 13

(1) În scopul facilitării accesului la o locuinţă al persoanelor în vârstă de până la 35 de ani, aflate în imposibilitatea cumpărării unei locuinţe numai cu forţe proprii, la nivelul consiliilor judeţene şi al Consiliului General al Municipiului Bucureşti se pot constitui sume din următoarele surse:

a) sume sau cote defalcate din veniturile ce se cuvin bugetului de stat, stabilite anual prin legea bugetului de stat;

b) o cotă-parte stabilită anual din bugetul propriu al consiliului judeţean, respectiv al Consiliului General al Municipiului Bucureşti;

c) o taxă stabilită anual, prin lege, pentru persoanele fizice deţinătoare de locuinţe neînchiriate, altele decât cele de domiciliu;

d) donaţii, sponsorizări sau alte asemenea surse, acceptate conform prevederilor legale.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) se administrează de consiliul judeţean, respectiv de Consiliul General al Municipiului Bucureşti.

Art. 14

(1) Din sumele prevăzute la art. 13 consiliul judeţean, respectiv Consiliul General al Municipiului Bucureşti, va acoperi integral valoarea estimată a avansului ce urmează să fie

plătit pentru dobândirea unei locuinţe sau chiria pe o perioadă de până la 3 ani pentru o locuinţă închiriată.

(2) Modalitatea de acoperire a avansului, respectiv a chiriei suportate de consiliul judeţean, respectiv de Consiliul General al Municipiului Bucureşti, va fi stabilită prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

(3) Valoarea avansului prevăzut la alin. (1) se stabileşte la începutul fiecărui an de către consiliul judeţean, respectiv de către Consiliul General al Municipiului Bucureşti, în funcţie de prevederile actelor normative care reglementează construcţia de locuinţe, şi poate fi ajustată periodic în raport cu evoluţia preţurilor de consum sau, după caz, a costurilor unei locuinţe.

(4) În sensul prezentei legi, prin dobândirea unei locuinţe se înţelege atât construirea unei locuinţe noi, cât şi cumpărarea unei locuinţe de pe piaţa liberă, caz în care suma prevăzută la alin. (3) trebuie să reprezinte cel puţin o treime din valoarea contractului de vânzare-cumpărare.

(5) Persoanele care au beneficiat de avans potrivit prevederilor alin. (1) şi (2) pot beneficia şi de celelalte prevederi legale referitoare la subvenţionarea dobânzii în cazul cumpărării unei locuinţe.

Art. 15

Consiliul judeţean, respectiv Consiliul General al Municipiului Bucureşti, va stabili criteriile de acordare a sumelor prevăzute la art. 13, ţinând seama de următoarele priorităţi:

a) tineri proveniţi din centrele de plasament şi centrele de primire a copilului din cadrul serviciilor publice specializate şi al organismelor private autorizate în domeniul protecţiei copiilor;

b) familişti în vârstă de până la 35 de ani cu copii în întreţinere;

c) familişti în vârstă de până la 35 de ani fără copii în întreţinere;

d) alte persoane în vârstă de până la 35 de ani.

SECŢIUNEA 3: Accesul la asistenţa de sănătate

Art. 16

Accesul la asistenţa de sănătate pentru persoanele care au dreptul la venitul minim garantat se confirmă de către consiliile locale şi se asigură în condiţiile stabilite de legislaţia privitoare la asigurările sociale de sănătate pentru persoanele care au calitatea de asigurat, fără plata contribuţiei pentru asigurările sociale de sănătate.

Art. 17

(1) Personalul medical din unităţile de asistenţă de sănătate publică este obligat să asigure pentru persoanele prevăzute la art. 16 asistenţă medicală de urgenţă şi curativă, pentru cazurile stabilite în normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

(2) Cheltuielile pentru serviciile prevăzute la alin. (1) se suportă de la bugetul asigurărilor sociale de sănătate.

(3) Pentru persoanele prevăzute la art. 16 consiliile locale au obligaţia să asigure condiţii pentru accesul acestora la toate formele de asistenţă de sănătate, inclusiv prin organizarea unor unităţi de asistenţă socială în care să fie îngrijite până la reinserţia lor socială.

Art. 18

Măsurile suplimentare şi cu specific local privind accesul persoanelor defavorizate la asistenţă medicală se stabilesc prin hotărâri ale consiliilor locale.

SECŢIUNEA 4: Accesul la educaţie

Art. 19

(1) Persoanele de vârstă şcolară care fac parte din familii care au dreptul la venitul minim garantat şi au 2 sau mai mulţi copii şi s-au înscris în învăţământul obligatoriu prevăzut de lege beneficiază de bursă de şcolarizare.

(2) Nivelul bursei de şcolarizare se stabileşte anual prin hotărâre a Guvernului şi reprezintă o sumă indexabilă, acordată din bugetul de stat alocat Ministerului Educaţiei şi Cercetării sau bugetelor locale, potrivit legilor bugetare anuale.

(3) În vederea pregătirii copiilor aflaţi în situaţia prevăzută la alin. (1), în luna august a fiecărui an se acordă acestora, prin reprezentanţii lor legali, 40 % din cuantumul anual al bursei de şcolarizare. Această sumă este destinată pentru cumpărarea unor articole de îmbrăcăminte, încălţăminte şi rechizite şcolare.

(4) Diferenţa de 60 % din bursa de şcolarizare se acordă în tranşe lunare sau, după caz, trimestriale, cu condiţia frecventării orelor de curs şi obţinerii baremurilor de promovare.

(5) În cazul abandonului şcolar sumele acordate potrivit prevederilor alin. (3) şi (4), pentru anul şcolar în care acesta s-a înregistrat, se recuperează de la reprezentantul legal al copilului care le-a încasat, în conformitate cu dispoziţiile specifice executării silite a creanţelor bugetare.

Art. 20

(1) Ministerul Educaţiei şi Cercetării elaborează şi aplică programe teritoriale pentru alfabetizarea adulţilor.

(2) Participanţii la aceste programe pot beneficia de bursă de alfabetizare, al cărei cuantum va fi stabilit prin hotărâri ale consiliilor locale, plata acesteia fiind asigurată din bugetele locale.

Art. 21

(1) Absolvenţii învăţământului obligatoriu, care îşi continuă studiile în unităţile de învăţământ preuniversitar şi în instituţiile de învăţământ superior, ale căror familii îndeplinesc condiţiile prevăzute la art. 19 alin. (1), beneficiază lunar de bursă pentru continuarea studiilor.

(2) Nivelul bursei pentru continuarea studiilor se stabileşte anual prin hotărâre a Guvernului şi reprezintă o sumă indexabilă care să acopere cel puţin contravaloarea cazării, respectiv a mesei în cămine, internate şi cantine, acordată din bugetul de stat alocat Ministerului Educaţiei şi Cercetării sau bugetelor locale, potrivit legilor bugetare anuale.

(3) Acordarea bursei pentru continuarea studiilor este condiţionată de frecventarea orelor de curs şi de obţinerea baremurilor de promovare.

Art. 22

Ministerul Educaţiei şi Cercetării, din sumele alocate din bugetul de stat, va asigura accesul gratuit în tabere de odihnă sau de instruire pentru beneficiarii burselor de şcolarizare şi ai burselor pentru continuarea studiilor, care au obţinut rezultate deosebite în procesul de învăţământ.

CAPITOLUL III: Măsuri pentru prevenirea şi combaterea marginalizării sociale

Art. 23

Nivelul venitului net lunar pe o persoană, până la care o persoană este considerată ca fiind marginalizată, se stabileşte anual, prin hotărâre a Guvernului, înaintea depunerii la Parlament a proiectului legii bugetului de stat.

Art. 24

În funcţie de nivelul venitului stabilit la art. 23 consiliile locale au obligaţia să identifice persoanele şi familiile care se găsesc în această situaţie şi să stabilească măsuri individuale în vederea prevenirii marginalizării sociale a acestora.

Art. 25

(1) În funcţie de nivelurile veniturilor stabilite în temeiul prevederilor art. 23 consiliile locale au obligaţia de a asigura accesul persoanelor şi familiilor marginalizate, identificate potrivit art. 24, la locuinţă şi la serviciile publice de strictă necesitate, cum sunt: apă, energie electrică, gaze naturale, termoficare etc.

(2) În scopul materializării intervenţiei prevăzute la alin. (1) consiliile locale pot încheia convenţii cu furnizorii de servicii, prin care se angajează să suporte o parte din datoriile pe care le au persoanele şi familiile prevăzute la art. 24.

(3) Sumele necesare menţionate în convenţiile încheiate cu furnizorii de servicii potrivit alin. (2) se asigură din bugetul de stat alocat Ministerului Administraţiei Publice sau bugetelor locale,

potrivit legilor bugetare anuale.

Art. 26

Consilierea persoanelor cu scopul de a beneficia de drepturile stabilite de prezenta lege se asigură gratuit de către instituţiile de stat abilitate şi de aparatul de lucru specializat al primăriilor.

Art. 27

(1) Guvernul are obligaţia de a prezenta anual în Parlamentul României Raportul privind situaţia persoanelor şi familiilor marginalizate, precum şi programul pentru combaterea marginalizării sociale a acestora.

(2) Consiliile locale au obligaţia de a analiza trimestrial modul în care au fost aplicate măsurile pentru prevenirea şi combaterea marginalizării sociale, prevăzute în programul acestora.

CAPITOLUL IV: Dispoziţii tranzitorii şi finale

Art. 28

Acţiunile, căile de atac şi actele procedurale în legătură cu soluţionarea litigiilor având ca obiect drepturi sau obligaţii prevăzute de prezenta lege sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 29

În termen de 30 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, în structura Ministerului Muncii şi Solidarităţii Sociale se va înfiinţa un compartiment de specialitate care va supraveghea şi va monitoriza aplicarea măsurilor privind combaterea marginalizării sociale.

Art. 30

În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Muncii şi Solidarităţii Sociale împreună cu ministerele şi celelalte organe ale administraţiei publice centrale care au atribuţii în aplicarea măsurilor stabilite prin prezenta lege vor elabora normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 31

(1) Guvernul este autorizat ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să instituie măsurile necesare pentru prevenirea evacuării din locuinţe a persoanelor defavorizate care au datorii la asociaţiile de locatari/proprietari.

(2) Măsurile prevăzute la alin. (1) cuprind şi modificarea sau îmbunătăţirea procedurii de vânzare a locuinţelor, în scopul eliminării posibilităţii de achiziţionare a locuinţelor la un preţ mult mai mic decât cel practicat pe piaţa liberă, situaţie determinată de lipsurile materiale cu care se confruntă vânzătorul.

Art. 32

Prezenta lege intră în vigoare la 90 de zile de la data publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 33

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă orice alte dispoziţii contrare.

-****-

Această lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 18 februarie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin.(1) din Constituţia României.

p.PREŞEDINTELE SENATULUI,

PAUL PĂCURARU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor în şedinţa din 26 februarie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituţia României.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR

VALER DORNEANU

Publicată în Monitorul Oficial cu numărul 193 din data de 21 martie 2002